

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Adaptace dětí do heterogenních tříd probíhá rychleji / [Children's adaptation to preschool heterogenic groups is faster] / Zora Syslová ; Marie Těthalová – cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 29, č. 7 (září) (2022), s. 6-9.

Rozhovor s bývalou učitelkou a ředitelkou MŠ a současnou vysokoškolskou pedagožkou Zorou Syslovou o adaptaci předškolních dětí do heterogenních tříd mateřské školy. Jak vypadá heterogenní třída v českém prostředí a jaké jsou její výhody. Uvádí výzkum, který zjistil, že starší děti, které již adaptací prošly, jsou vnímavější vůči potřebám mladších, ukazují jim, jak to ve třídách chodí a chovají se k nim s empatií. Heterogenní třídy jsou výzvou k individualizaci ve výchově předškolních dětí. Výhodou mohou být např. i pro děti s výraznějším rozumovým nadáním. Jak funguje prostředí heterogenních tříd pro děti s handicapem. Nakonec je zmíněna kniha Z. Syslové Věkově heterogenní třídy (Portál, 2022).

mateřská škola ; heterogenní třída ; předškolní výchova ; školní adaptace ; pomoc ; vcítění ; individualizace ; nadaný ; předškolní dítě ; postižený ; handicap ; rozumová inteligence

<http://katalog.npmk.cz/documents/524641>

2.

Bilingvismus u dítěte s Downovým syndromem = Bilingualism in a child with Down syndrome / Kamila Homolková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Studie z aplikované lingvistiky = Studies in applied linguistics -- ISSN 1804-3240 -- Roč. 11, č. 2 (2020), s. 7-15.

V současnosti je vychovávána až polovina světové populace v prostředí s více než jedním mluveným jazykem. Tato studie je zaměřena na jedince s poruchou komunikace, kteří si osvojují mateřský a další jazyk obtížněji a pomaleji. Popsána je kazuistika raného vývoje verbální komunikace u čtyřletého dítěte s Downovým syndromem vyrůstajícího v bilingvním česko-německém rodinném prostředí. Z výsledků výzkumu vyplývá, že bilingvismus může být pro dané jedince prospěšný; pro dobré osvojení obou jazyků se jeví jako klíčové faktory jazyková expozice, intenzita kontaktu s jazyky a logopedie, nejlépe v obou jazycích.

bilingvismus ; retardované dítě ; mentálně postižený ; těžce mentálně postižený ; Downův syndrom ; předškolní věk ; předškolní dítě ; výchova v raném dětství ; rodinná výchova ; rodinné prostředí ; rodiče ; čeština ; němčina ; mateřský jazyk (L1) ; druhý jazyk (L2) ; logopedie ; výsledek výzkumu

<http://katalog.npmk.cz/documents/524545>

3.

Dopady zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání / [Impacts of the introduction of compulsory final year in pre-school education] / Ivana Blažková, Jana Hlavová

– cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 12, č. 1 (září 2022) (2022/2023), s. 42-44.

Letos uplynuly dva roky od zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání. Článek se zabývá otázkou, jaké jsou nejčastější překážky pro přihlášení dítěte k povinnému předškolnímu vzdělávání a k jakým krokům se uchýlilo ministerstvo školství, aby počet dětí neklesal. Projekt zjistil, že podíl dětí zapsaných do povinného posledního ročníku MŠ se celkově zvýšil. Zmíněna jsou závazná opatření Strategie 2030+ a podpora pedagogické diagnostiky zavedená ministerstvem školství. Ministerstvo také zavedlo podporu rodin s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí pro zvýšení jejich účasti v povinném předškolním vzdělávání, a to v Karlovarském a Ústeckém kraji. Mezi důvody absence totiž patří i nízká informovanost.

předškolní výchova ; předškolní dítě ; povinné vzdělávání ; mateřská škola ; sociálně znevýhodněný ; povinná školní docházka ; podpora ; pedagogická diagnostika ; Česko. ; Karlovarský kraj (Česko : 2000-) ; Ústecký kraj (Česko) ; opatření ; absence

<http://katalog.npmk.cz/documents/524770>

4.

Chemické pokusy v čase dištančného vzdelávania = Chemical experiments during distance education / Alena Bučková, Miroslav Prokša -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Biologie, chemie, zeměpis : časopis pro výuku přírodovědných předmětů na základních a středních školách -- ISSN 1210-3349 -- Roč. 31, č. 2 (2022), s. 24-31.

Mohou chemické experimenty motivovat žáky v průběhu distančního vzdělávání, pokud jsou vybrány takové, které lze praktikovat doma? Článek představuje průzkum týkající se studentů 2. ročníku gymnázia, kteří sdělovali své postoje vůči domácím pokusům v době distančního vzdělávání v čase pandemie covidu-19. Dále autorka nabízí instrukce ke specificky platným pokusům z chemie aplikovatelným v domácím prostředí.

chemie ; experiment ; distanční vzdělávání ; domácí příprava žáků a studentů ; domácí úkol ; epidemie ; gymnázium ; postoj studenta ; Slovensko ; ročník 2 ; pandemie ; covid-19 ; chemický pokus

<http://katalog.npmk.cz/documents/524580>

5.

In-service EFL teachers' management of participation during teacher-fronted whole-class activities / [Řízení participace žáků učiteli během výuky angličtiny jako cizího jazyka] / David Ryška -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Studie z aplikované lingvistiky = Studies in applied linguistics -- ISSN 1804-3240 -- Roč. 12, č. 2 (2021), s. 76-99.

Nutným předpokladem pro osvojení cizího jazyka je aktivní účast žáka ve výuce. Podle studií z poslední doby ale nestačí pouze nechat žáka mluvit, ke zprostředkování učení je třeba, aby učitel podobu interakce ovlivňoval. V článku jsou uvedeny výsledky analýzy videonahrávek lekcí angličtiny jako cizího jazyka. Zkoumány byly prostředky, které učitelé uplatňovali během frontální výuky k zapojení několika žáků najednou, a reakce žáků na jejich užití.

základní škola ; střední škola ; žák ; učitel ; jazyková výuka ; cizí jazyk ; angličtina ; učení ; proces učení ; aktivizující metoda ; konverzace ; vyučovací metoda ; forma výuky ; frontální vyučování ; participace ; role učitele ; účast učitele ; výsledek výzkumu ; aktivní učení ; interakce ve třídě ; reakce

<http://katalog.npmk.cz/documents/525048>

6.

K plánované revizi Rámcového vzdělávacího programu / [To the planned revision of the Framework Educational Program] / Pavla Nečasová – cze

In: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi vyučování cizím jazykům -- ISSN 1210-0811 -- Roč. 65, č. 4 (2021/2022), s. 37-58.

Několik souvisejících článků vyjadřuje názor odborníků k plánované revizi Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, kteří odmítají zrušení povinné výuky druhého cizího jazyka. Vícejazyčnost považují za jeden ze základních pilířů moderního evropského státu a uvádějí argumenty proti zrušení nebo zavedení druhého cizího jazyka mezi volitelné předměty. Vyjadřují se vysokoškolské pedagogové, Karel Schwarzenberg, Svaz germanistů, Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem, ředitelka Česko-německého fondu budoucnosti. V úvodním textu je uvedeno několik historických milníků relevantních pro toto téma, dále je zdůrazněna potřeba provázanosti jazyka s průřezovými tématy a nutnost mezipředmětových vztahů.

rámcový vzdělávací program ; základní vzdělávání ; školská reforma ; vyučovací předmět ; cizí jazyk ; jazyková výuka ; jazyková politika ; druhý cizí jazyk ; povinný předmět ; volitelný předmět ; mezipředmětové téma ; ministerstvo školství ; argumentace ; revize RVP ZV

<http://katalog.npmk.cz/documents/524875>

7.

Míra meziškolní mobility žáků základních škol v Česku = Between-school mobility rate of students in compulsory schools in Czechia / Dominik Dvořák, Petr Meyer, Silvie R. Kučerová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Orbis scholae -- ISSN 1802-4637 -- Roč. 15, č. 2 (2021), s. 71-96.

https://karolinum.cz/data/clanek/10349/OS_15_2_0071.pdf

Seznámení s výsledky výzkumu, který byl zaměřen na přestupy žáků mezi základními školami v České republice v průběhu školního roku. Výzkum probíhal v letech 2017-2019, kdy došlo k necelým 150 tisícům (3,81 %) přestupů na jinou školu. Zjištění ukazují, že průměrná míra mobility českých žáků je ve srovnání s jinými vyspělými zeměmi spíše nižší. Přestupy se často dějí z příčin, které žáka velmi traumatizují (rozvod, přechod do náhradní rodiny, ztráta bydliště). Přestup do nové školy představuje další dodatečnou zátěž, a školy by se proto měly snažit ji maximálně zmírňovat. Mobilním žákům by měla být poskytována cílená podpora při jejich adaptaci v nové škole.

základní škola ; mobilita studentů ; statistická data ; žák ; výsledek výzkumu ; wellbeing ; rodinné prostředí ; socioekonomický status ; školní adaptace ; spolupráce ve výchově ; přechod do jiné školy ; Česko ; přestup ; mobilita ; 2017-2019

<http://katalog.npmk.cz/documents/524562>

8.

Motivační desatero pro výuku cizího jazyka = The commandments for foreign language classrooms / Silvie Převrátlová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi vyučování cizím jazykům -- ISSN 1210-0811 -- Roč. 65, č. 1 (2021/2022), s. 3-11.

Cílem textu je přispět k probíhající odborné diskusi o motivaci a motivování žáků z perspektivy žáků samotných. Článek se opírá o výzkum, který proběhl mezi zahraničními studenty, kteří studovali češtinu jako cizí jazyk v rámci svého pobytu na Karlově univerzitě. Ke zkoumání proměn jejich motivace a s ní spojených postojů k učení se češtině byla zvolena metoda deníkové studie a doplněna rozhovory a dotazníky. Na základě výsledků výzkumu vzniklo motivační desatero pro výuku cizího jazyka (uvedeno v textu). V příloze Desatero přikázání pro zvýšení motivace v jazykové třídě na základě výzkumu mezi učiteli angličtiny.

vysoká škola ; vysokoškolské studium ; zahraniční student ; jazykové vzdělávání ; jazyková výuka ; cizí jazyk ; druhý cizí jazyk ; čeština ; motivace ; motivace učení ; strategie učení ; proces učení ; výzkum ; výsledek výzkumu ; Univerzita Karlova

<http://katalog.npmk.cz/documents/524594>

9.

Od kompetencí k obsahům = From competences to content / Karel Šebesta, Tora Hedin -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Studie z aplikované lingvistiky = Studies in applied linguistics -- ISSN 1804-3240 -- Roč. 10, č. 2 (2019), s. 115-122.

Vymezen je vztah mezi čtenářskou gramotností a komunikační výchovou. Na příkladu výchovy ke kritickému čtení autoři ukazují komunikační výchovu jako složku vzdělávací oblasti Český jazyk a literatura s vlastním předmětem, vzdělávacími cíli a vzdělávacími obsahy. V současné době se čtenářská gramotnost řadí mezi klíčové kompetence, nicméně na základě výsledků analýzy příčin neúspěchu kurikulární reformy autoři upozorňují na rizika, která hrozí, pokouší-li se pedagogové promítat klíčové kompetence přímo do výuky. V závěru je představen model komunikační výchovy, jejímž předmětem jsou mentální procesy a struktury spojené s komunikačními činnostmi, vzdělávacím cílem je pak to, aby byl žák schopen tyto procesy reflektovat a ovlivňovat v souladu se svými potřebami a záměry.

čtenářská gramotnost ; práce s textem ; porozumění textu ; způsobilostní minimum ; způsobilost ; dovednost ; schopnost ; gramotnost ; komunikační výchova ; cíl výuky ; obsah výuky ; kurikulum ; učivo ; jazyková výuka ; čeština ; vyučovací předmět ; kritické čtení

<http://katalog.npmk.cz/documents/524442>

10.

Schizofrenie v adolescenci a její léčba = Schizophrenia in adolescence and its treatment / Michal Hrdlička -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česká a slovenská psychiatrie : časopis České psychiatrické společnosti ČLS JEP a Psychiatrické společnosti SLS -- ISSN 1212-0383 -- Roč. 118, č. 4 (srpen) (2022), s. 163-168.

Článek přibližuje historický vývoj pojmů psychóza a schizofrenie v dětské psychiatrii a přehledně popisuje jejich diagnostiku a léčbu. Toto onemocnění je v dětství a adolescenci o něco vzácnější než u dospělé populace. Jsou popsány různé příznaky schizofrenní psychopatologie v závislosti na věku a dosaženém vývojovém stádiu. Charakteristika atypických antipsychotik, která se používají v případě léčby dětí a mladistvých. Popsány jsou průběh a prognóza schizofrenie u dětských a adolescentních pacientů a negativní účinky psychofarmak používaných k léčbě.

psychiatrie ; psychiatrická léčebna ; psychóza ; schizofrenie ; nemocný ; dítě ; adolescent ; terapie ; působení ; diagnostika ; prognóza ; duševní nemoc ; psychofarmaka ; účinky

<http://katalog.npmk.cz/documents/524669>

11.

Smysl univerzitního vzdělání / [The sense of university education] / Roman Cardal – cze

In: Znalostní školství jako předpoklad rozvoje české společnosti / -- ISBN 978-80-270-9314-4 -- s. 55-63.

Jeden z palčivých problémů současného univerzitního vzdělávání spočívá v tom, že se v mnohých ohledech přizpůsobilo trendu tzv. industrializace a kapitalizace vědění. Z vědění se stalo zboží, které lze za určitou cenu nabízet standardizovaným, mechanizovaným či unifikovaným způsobem. Autor se zabývá neduhy současných univerzitních studií, jejich důsledky a plánovanou reformou, která má univerzity navrátit k jejich původnímu smyslu. Hodnotový realismus současné doby totiž vede k totalitě a důraz na sebeutváření, pro které neplatí žádná jiná pravidla než nespoutaná svoboda aktéra, není vhodnou cestou, kterou by se lidstvo mělo ubírat.

vzdělávání ; vysoká škola ; univerzita ; vysokoškolské studium ; vysokoškolské vzdělání ; vzdělání ; industrializace ; kapitál ; Česko ; zboží ; komodity ; nabídka ; smysl

<http://katalog.npmk.cz/documents/524062>

11.

Testování tělesné zdatnosti žáků základních a středních škol / [Physical fitness testing of primary and secondary school pupils] / Tomáš Zatloukal – cze

In: Informační bulletin ČŠI -- Roč. [8], č. 2 (září) (2022), s. 3-5.

Ve školním roce 2021/2022 se Česká školní inspekce zaměřuje na problematiku hodnocení podpory pohybových dovedností a pohybových aktivit žáků základních a středních škol. Cílem je získat relevantní data a informace o tělesné zdatnosti žáků pro následnou podporu pohybového a tělovýchovného vzdělávání v ČR a současně poskytnout školám vhodný nástroj k autonomním autoevaluačním aktivitám v oblasti pohybových dovedností. Text obsahuje výběr motorických testů, metodickou podporu učitelů a koordinaci testování, základní podmínky pro realizaci (časové, prostorové, materiální a personální požadavky).

základní škola ; střední škola ; tělesná výchova ; pohybový rozvoj ; pohybová aktivita ; tělesná zdatnost ; role učitele ; metodika ; výkonový test ; motorika ; inspekce ; kontrola výkonu ; měření výkonu ; podmínky učení ; pohybové dovednosti ; 2021-2022

<http://katalog.npmk.cz/documents/525122>

12.

Vnitrořakuln jazykov řkola jako doplněk pedagogick praxe = A faculty's own language school as a way of supplementing the practicum / Tomř Grf -- cze -- Obsahuje bibliografick odkazy

In: Studie z aplikovan lingvistiky = Studies in applied linguistics -- ISSN 1804-3240 -- Roč. 12, č. 1 (2021), s. 20-34.

Představen je projekt vlastní jazykov řkoly, která od roku 2016 slouží na Filozofick fakultě Univerzity Karlovy v Praze jako doplněk pedagogických praxí v přprav uitel anglického jazyka. Uvedeny jsou výsledky dotazníkového řetřeni, jehož se uastnili studenti učitelství zapojeni do projektu. Hodnocen byl přnos projektu pro vlastní uitelenskou přpravu, smysl vzájemných hospitací, zhodnoceni dosaženého pokroku či srovnání projektu se standardn pedagogických praxí.

vysok řkola ; univerzita ; fakulta ; vzdělávání uitel ; pedagogick praxe ; angličtina ; jazykov řkola ; jazykov výuka ; dotazník ; výsledek výzkumu ; student denního studia ; student učitelství ; hospitae ; projekt ; hodnoceni ; cizí jazyk ; 2016-

<http://katalog.npmk.cz/documents/524803>

13.

Výuka zeměpisu v odrazu kurikulárních revizí = Reflection of curriculum development in school geography / Dana Řeznikov, Martin Hanus -- cze -- Obsahuje bibliografick odkazy

In: Geografick rozhledy : výuka a popularizace geografie, ekologick výchova -- ISSN 1210-3004 -- Roč. 31, č. 5 (2021/2022), s. 32-35.

V přspvku jsou shrnuty aktivity a názory geografů (akademiků i uitel), len Sekce geografického a environmentálního vzdělávání Āesk geografick společnosti k diskutovanm kurikulárním zmnm. Je nutné dokončit transformaci zeměpisu z jeho tradičního encyklopedického pojetí doplněného o cestovatelsk zážitky na předmt, kter pomůže říkám rozumět dni v jejich okolí i dni na globln úrovni. Ukazuje se, že souasn zahraniční trendy v geografickm vzdělávání jsou ve shodě se zmřy revize RVP.

vyuovc předmt ; zeměpis ; rmcov vzdlvc program ; kurikulum ; obsah výuky ; učivo ; uebn plán ; uebn osnovy ; cíl výuky ; vyuovc metoda ; inovace ve vzdělávání ; učitel ; Āesk geografick společnost. ; revize RVP ZV ; 2021-

<http://katalog.npmk.cz/documents/524585>

14.

Vývoj koncepce výchovy v přirod v kontextu vývoje mezinárodního a její vymezen v Āesk republice = Development of the concept of education in nature in the international context,

and its definition in the Czech Republic / Jan Neuman, Ivana Turčová, Tomáš Brtník, Andrew J. Martin -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 31, č. 2 (2021), s. 29-49.

Výchova v přírodě jako samostatná vědní disciplína se opírá o učení a nové zkušenosti z bezprostředních a přímých prožitků účastníků vzdělávacího procesu. Úzce tedy souvisí s oblastí zážitkové pedagogiky či zkušenostního učení. Přehledová studie je zaměřena na vývoj koncepce výchovy v přírodě v českém prostředí v kontextu mezinárodního vývoje. Vybrané zahraniční koncepce jsou analyzovány a kriticky zhodnoceny. Autoři hodnotí jako nejbližší českému pojetí koncepci K. Gilbertsona z roku 2006, který spojuje osobnostní rozvoj s ochranou a poznáváním přírody.

výchova a vzdělávání ; příroda ; činnosti v přírodě ; činnosti mimo vyučování ; tělesná výchova ; pohybová aktivita ; ekologie ; ekologická výchova ; škola v přírodě ; proces učení ; zkušenost ; učení praxí ; pedagogika zážitku ; historické hledisko ; vývoj kurikula ; komparace ; koncepce ; zahraničí ; rozvoj osobnosti ; neformální vzdělávání ; Gilbertson, Ken, ; Česko ; Spojené státy americké ; Velká Británie ; prožitek ; zkušenostní učení ; zahraniční zkušenosti ; 1953-2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/524593>